

Nimeämispyyntö
12.9.2023

VN/23882/2023

Eduskunnan puhemiesneuvostolle

Nimeämispyyntö, Yleisradion julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta arvioiva parlamentaarinen työryhmä

Yleisradio Oy:n julkisen palvelun tehtävä on määritelty Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993, Yle-laki) 7 §:ssä. Julkisen palvelun on vakiintuneesti katsottu turvaavan sananvapautta sekä jokaisen oikeutta nauttia sivistyksestä ja kulttuurista sekä kehittää itseään. Julkisen palvelun tulee olla kaikkien kansalaisten vastaanotettavissa yhtäläisin ehdoin, asuinpaikasta ja sosiaalisesta asemasta riippumatta. Vuonna 2022 Yleisradio oli suomalaisten luotetuin uutislähde (87 %) ja sekä katsotuin (44,4 %) että kuunnelluin (51 %) media.

Yleisradion toiminnan rahoittamiseksi tarvittavat varat on vuoden 2013 alusta alkaen kerätty valtiolle suoritettavalla vuotuisella yleisradioverolla (laki yleisradioverosta, 484/2012). Verokertymän muutoksilla ei kuitenkaan ole vaikutusta Yleisradion rahoitukseen, koska yleisradioverolla kerättävät verotulot tuloutetaan valtion budjettiin. Valtion talousarvion otettavasta määrärahasta suoritetaan korvaus talousarvion ulkopuoliselle tv- ja radorahastolle, josta puolestaan siirretään vuosittain tv- ja radorahastolaissa säädetty summa Yleisradio Oy:lle. Vuonna 2023 summa on 576 miljoonaa euroa.

Yleisradion julkisen palvelun tehtävän valvonta on osoitettu Yleisradion hallintoneuvostolle Yle-lain 6 §:ssä. Liikenne- ja viestintävirastolla on mainitun lain 12 §:n perusteella taloudellisia valvontatehtäviä.

Yleisradion tehtävän laajuuteen liittyen on viime vuosina tehty kaksi kantelua EU-komissiolle. Ensimmäisen kantelun teki vuonna 2017 Medialiitto ja sen johdosta Yleisradiosta annetun lain 7 §:ä muutettiin niin, että siinä rajoitettiin Yleisradion mahdollisuutta julkaista tekstimuotoisia sisältöjä osana julkisen palvelun tehtävää. Sanoma Media Finland Oy:n tekemä kantelu keväällä 2021 koskee erityisesti Yle Areenassa tarjottavia tilausvideopalveluja sekä sähköisiä oppimissisältöjä, jotka eivät kantelijan näkemyksen mukaan ole EU:n valtioneuvostolainsäädännön mukaisia. Kantelun käsittely on EU:n komissiossa kesken.

Yleisradion rahoituksesta, tehtävistä ja valvonnasta päätetään vakiintuneen käytännön mukaisesti parlamentaarisesti. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa linjataan, että yleisradion tulee näyttää esimerkkiä avoimuudessa ja tehokkaassa rahankäytössä. Yleisradion riippumattomuutta ja toimituksellista puolueettomuutta vahvistetaan. Yleisradion tehtävistä, rahoituksesta ja yhtiön valvonnan riippumattomuuden kehittämisestä linjataan parlamentaarisesti.

Valtioneuvosto asettaa parlamentaarisen työryhmä arvioimaan Yleisradion rahoitusta, suhdetta kaupalliseen mediaan, Ylen ohjausrakennetta ja Ylen tehtävien tarkkarajaisuutta ja muita mahdollisia Yle-lain muutostarpeita.

Työryhmän toimikausi on 5.10.2023 – 31.5.2024.

Eduskuntaryhmiä pyydetään nimeämään parlamentaariseen työryhmään kustakin kolmesta suurimmasta eduskuntaryhmästä kaksi jäsentä ja kaksi henkilökohtaista varajäsentä ja muista eduskuntaryhmistä yksi jäsen ja tämän henkilökohtainen varajäsen.

Nimettävien parlamentaarisen työryhmän jäsenten tulee olla kansanedustajia. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) vaatimusten täyttämiseksi eduskuntaryhmiä pyydetään esittämään sekä nais- että miespuolinen ehdokas. Lisäksi esityksessä toivotaan ilmaistavan ensisijaiset toiveet varsinaisesta jäsenestä ja varajäsenestä. Pyydämme nimeämään myös **työryhmän puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan**. Puheenjohtajuus ei lisää puolueen jäsenpaikkamäärää työryhmässä, vaan ainoastaan puolueen edustajan rooli muuttuu.

Puhemiesneuvostoa pyydetään koordinoimaan eduskuntaryhmien edustajia koskeva nimeämispyyntö eduskuntaryhmien suuntaan, jotka ilmoittavat edustajansa puhemiesneuvostolle.

Vastaus pyydetään toimittamaan sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.lvm@gov.fi viimeistään 20.9.2023. Mahdolliset nimeämispyyntöä koskevat kysymykset pyydetään osoittamaan liikenne- ja viestintäministeriöön kirjaamo.lvm@gov.fi sekä roosa.patrakka@gov.fi ja eero.salojarvi@gov.fi.

Kansliapäällikkö Minna Kivimäki

Jakelu	Eduskunnan kirjaamo Lainsäädäntöjohtaja Tuula Kulo-vesi, eduskunta
Tiedoksi	Ministeriöiden kansliapäälliköt Valtioneuvoston kanslian kirjaamo